

Hvussu nógv kjøt er á einari haru?

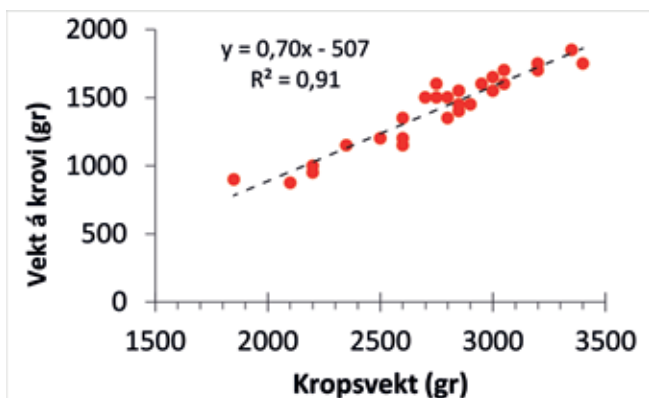
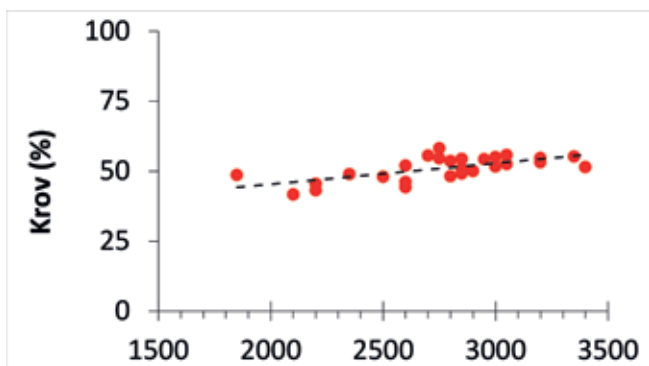
Eyðfinn Magnussen og Jens-Kjeld Jensen

Ein hara er vanliga nokk til døgurða hjá fýra vaksnum fólkum, men hvussu nógv kjøt er í veruleikanum á einari haru? Hesin spurningur verður ofta umrøddur millum harumenn, men tað finnast eingi føroysk tøl, sum kunna svara hesum spurninginum.

Hjá summum harumonnum er tað vanligt, at viga harurnar, tá komið er til húsar, eftir at teir hava verið og skotið. Tað finnast tí nógv tøl fyri, hvussu nógv ein heil hara vigar. Vektin á einari vaksnari føroyskari haru liggur um 3 kg, nakrar fáar far upp um 3,5 kg og onkur einstøk nærkast teimum 5 kg. Hetta er vektin á heilum harum; tað er við gørnum, skinni og við høvdi.

Kanning í Nólsoy

Tá teir skutu harur í Nólsoy í 2012, var tað aftur onkur, sum komu at umrøða henda spurningin um, hvussu nógv kjøt er á einari haru, men eingin visti svarið. Jens-Kjeld Jensen gjørdi tí av at kann hetta nærri, so greiða kundi fáast á hesum spurninginum.

Mynd 1: Samandið millum vektina á einari heilari haru og vektina á krovinum (niðara myndin). Ovara myndin vísir lutfallsligu vektina á krovinum í prosentum í mun til vektina á tí heilu haruni

Rani Poulsen og Ivan Holm fletta haru í Nólsoy 17. desember 2012.

30 harur kannaðar

So var farið til verka. 30 harur vóru kannaðar. Seks teirra vórðu skotnar 10. november, hinar tann 17. november. Fyrst vórðu harurnar vigaðar heilar, síðani vórðu tær flettar: Skinni varð tikið av, innvøkurin tikin innan úr og høvdi skorið av og harukrovið varð vigað. Úrslitið er víst á mynd

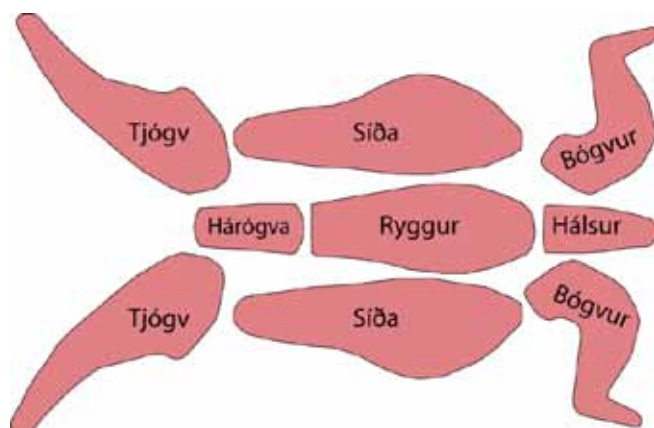
Beinir Poulsen tekur sær av vektini

1. Miðalvektin á teimum kannaðu harunum var 2.757 gr. Vektin á teimum einstökum harunum var millum 1.850 gr og 3.400 gr. Vektin á harukrovinum var millum 875 gr og 1.850 gr, í miðal 1.414 gr. Tá vektin á krovinum varð samanborin við vektina á tí heilu haruni, vísti úrslitið, at vektin á harukrovunum var millum 42% og 58% av vektini á tí heilu haruni, í miðal 51%.

Sostatt vita vit nú, at vektin á einari flettari haru er umleið helvtina av vektini á einari livandi haru.

Hetta er á leið tað sama, sum norskar kanningar vísa. Í bókini 'Hare og harejakt', sum teir báðir Jon Barikmo og Hans Christian Pedersen hava skrivað sæst, at haran lætnar 22% tá hon verður kruvd. Tá hon so eisini verður skrædla, viðar kroveið 53% av vektini hjá heilu haruni.

Teir hava eisin kannað, hvussu nógv tey einstøku stykkini á einari haru viga. Úrslitið er víst í talvu 1. Hóast henda haran kanska ikki er limað sundur á sama hátt, sum tað er vanligt nógvastaðni í Føroyum, so eru úrslitini tó áhugaverd hjá føroyskum harumonnnum. Úrslitið hjá teimum báðum normonnunum vísir, at tjógvini á einari haru eru 39% av vektini av tí samlaða krovinum, tey trý ryggjastykkini eru 35%, bógvarnir eru 15% og síðurnar 11%.

Vekt

Kroppur	(gr)	
Heil hara	3.200	
Kruvd	2.500	(78%)
Skrædlað	1.700	(53%)

Stykkir	(gr)	
Hálsur	120	(7%)
Ryggur	400	(24%)
Hárógva	70	(4%)
2 síður	180	(11%)
2 bógvar	260	(15%)
2 tjógv	670	(39%)

Talva 1: Vekt á einari haru: Heil, kruvd og skrædlað og hvussu stór tann kruvda og skrædlaða vektin er í mun til vektina á tí heilu haruni. Eisini eru víst vektin á teimum einstøku stykkinum og hvussu stór tey eru í mun til vektina á tí skrædlaðu haruni. Tøluni eru frá norsku bókini 'Hare og harejakt' hjá Jon Barikmo og Hans Christian Pedersen. Hóast henda haran er skorin øðrvísini sundur, enn vanliga verður gjørt í Føroyum, so eru tøluni tó áhugaverd hjá føroyskum harumonnnum

NÓLSOYAR HARUTÍÐINDI

